

CORNEL ILIE

DÉJÀ-VU

25 DE ANI DE **VUNK**

A

O literă visează la un cuvânt. Iar tastatura mea poate îndeplini visurile tuturor literelor care o compun. Cuvintele sunt soldații mei. Mă apără, mă păzesc, sunt arme, dar sunt și scut.

Poate fi de neînțeles pentru alții cum, pentru cineva ca mine, care mai mult ascultă decât vorbește, cuvintele pot fi atât de importante.

Cuvintele și ordinea în care le-am pus mereu mi-au schimbat viața, mi-au salvat-o și mi-au făcut-o mai spectaculoasă. Eu le datorez mai mult lor decât îmi datorează ele mie. Pentru că își așteaptă cuminte rândul și rândurile lor.

Doar să nu le scriu de mână. Asta îmi imaginez că este coșmarul lor legat de mine: să fie scrise de pixul sau, cândva, stiloul din mâna mea. Scriu de mână ca și cum ar frige foaia, ca și cum cuvintele scrise deja mă urmăresc să mă prindă și încerc să fiu mai rapid decât ele. Scrisul meu de mână m-ar ține naufragiat pe viață pe o insulă, dacă aș scrie biletul de SOS din sticlă și cineva chiar l-ar găsi. Nu ar înțelege aproape nimic.

Norocul meu a fost și este muzica, hârtia cea mai frumoasă pentru toate cuvintele din lume. Muzica este

cel mai bun prieten al cuvintelor, iar cine este prieten cu ele este și prietenul meu.

Imaginează-ți că până acum, pe lângă vocea din capul tău care a citit rândurile anterioare, se auzeau niște viori care cântau o temă frumoasă, optimistă, eliberatoare. Asta face muzica, pune totul într-o altă lumină. Sau ne face, tuturor, nebunia mult mai tolerabilă și mai elegantă.

Pot fi considerat un om nebun. Pentru că aud tot ce-mi spun, mai ales lucrurile care nu pot vorbi sau care nu pot scoate sunete. Nu înțeleg ce spune un câine când latră, dar înțeleg ce ar spune un scaun care nu este pus în rând cu celelalte de la masă. Nu înțeleg ce spune un greier când cântă, dar intuiesc ce ar spune un nor care este împins de vânt împotriva voinței lui.

Nu înțeleg ce spun oamenii mereu, dar pot vorbi cu soarele, de exemplu. Poate că și el este considerat nebun de restul naturii, pentru că vorbește cu mine, un simplu om.

Nu știu cum îmi spune el, cum mă prezintă în fața cerului, a norilor, a lunii și a vântului, dar mie îmi place să mă adresez lui cu „Domnul Portocaliu“.

Vocea din capul meu nu este așa timidă cum îmi este glasul, ci vorbește mereu. Așa cum face și vocea ta. Gura tace, dar vocile din capul nostru vorbesc mereu. Iar dacă ni se întâmplă asta tuturor înseamnă că este o normalitate, nu o nebunie, cum repede ar sări unii să zică.

Dacă nu aș fi ascultat vocile din capul meu și aș fi vorbit mai mult decât am făcut-o până acum, poate că

nu aş fi ajuns așa, aici. Așa că poate de-asta e mai bine că nu spun povestea care urmează, ci o scriu...

Mașina timpului oprește în Gara de Nord, în vara lui 1988. De fapt, era sfârșit de august, dar atunci puteai să te bazezi pe vară, că începe și se termină ca în calendar, nu ca acum, când poate fi toamnă în iulie și primăvară în noiembrie.

Trenul plecat din Bușteni ajungea în București când încă era soare pe cer și puțin și pe peron. Fusesem plecat în prima mea tabără. În mod normal, nu aş fi fost de acord să plec nicăieri, dar părinții mei acceptaseră condiția pe care le-o pusesem ca să plec o săptămână de-acasă: să-mi cumpere o chitară.

Eram în clasa a III-a, iar colegii mei de clasă și de școală credeau că sunt mut. Eram prea timid ca să vorbesc cu ei sau cu oricine altcineva din curtea școlii. Răspundeam doar dacă mă întrebau profesorii ceva la ore și chiar și-atunci cu voce stinsă. Asta se întâmpla doar la școală, că la scara blocului unde locuiam mă purtam exact pe dos.

Așa că imaginează-ți cam ce chef aveam eu să plec o săptămână departe de casă, cu niște copii care mă priveau ca pe un ciudat.

Bun. Acum, imaginează-ți surpriza lor când, din momentul în care a plecat trenul din București până la întoarcerea înapoi, eu eram, deodată, cel mai vorbăreț și mai distractiv copil de-acolo.

Ba mai mult de-atât, imaginează-ți cum, atunci când a început un nou an școlar, cei care au fost acolo, în

tabără cu mine, le povesteau celorlalți cum eram cel mai de gașcă băiat, dar eu eram, din nou, ăla timid, care nu vorbea cu nimeni.

Pe peron, mama și tata mă așteptau, dar nu știu dacă mai tare decât îmi doream eu să-i văd, la ce dor mi se făcuse de casă. Jumătate de oră mai târziu am intrat în fugă în camera mea, să văd recompensa negociată cu două săptămâni în urmă. În colțul camerei, sprijinită de cotul țevii de calorifer, era o pungă mare, bej, de hârtie, pe care se vedea sigla magazinului „Muzica“, din care ieșea griful unei chitare acustice. Era roșu-portocalie, pentru începători, dar pentru mine era soarele acelei camere și al aceluia final de vară.

Poate că acum te întrebi de ce am vrut tocmai o chitară, așa din senin.

Ceva mai devreme de acea zi, săptămâni sau luni mai devreme, nu mai țin minte exact, într-o seară de duminică, fratele meu mai mare, Răzvan, a venit acasă de la o petrecere cu o casetă audio, pe care o împrumutase de la gazdă. O adusese cu el ca să asculte un cântec pe care îl auzise la petrecere și îl fascinase foarte tare.

Și l-am ascultat și eu atunci, în apartamentul nostru de la etajul patru.

Nu știam cine cântă, dar speram ca el, fiind mai mare, să știe. Într-o altă zi a săptămânii am aflat că piesa aceea era „The Ballad of John and Yoko“, cântată de trupa The Beatles.

Pasiunea fratelui meu pentru acel cântec a „plantat“ în mine ceva definitiv, ceva care mă urmărește și acum.

Răzvan afla din ce în ce mai multe despre Beatles, aducea și casete cu alte cântece de-ale lor, iar eu deveneam din ce în ce mai curios și mai ucenic în ale Beatles-ilor.

Mama lucra la Televiziunea Română. Asta însemna că se afla cam la un sfert de oră de mers pe jos de-acasă până acolo. Într-o zi ne-a luat cu ea la serviciu. Făcuse rost de un documentar, „The Complete Beatles“, și aranjase cu colegii ei să ne lase într-o cabină de montaj să-l vedem.

Ea nu avea de unde să știe, dar, în acea zi, sprijinise o scară de zidul care avea să mă cațere deasupra tuturor celorlalte dorințe sau visuri. Când am plecat de-acolo, mi-am zis, punând piciorul pe prima treaptă: „Asta vreau să fac toată viața! Să am o trupă și să cânt.“

Am scos chitara din pungă și, pe lângă culoarea neobișnuit de roșiatică, am observat corzile, care erau din plastic, ca de gută.

Aveam o chitară și un vis. Suficient pentru un copil să-și închipuie că poate cuceri lumea și că o poate schimba. Aveam o chitară, dar nu știam să cânt la ea.

Dar mai aveam câteva zile până începeam școala, iar la subsolul clădirii era cabinetul de muzică, unde repeta trupa școlii.

Pe atunci, la chitară era o fată, Vicky. Eu eram la A, iar ea la B. Chitara din cabinetul de muzică la care cânta ea era tot portocalie. Dar asta este un amănunt pe care l-am observat abia acum, la aproape treizeci de ani de la acea perioadă.

Școala noastră, nr. 15, avea și cor, și trupă. Pentru festivalul-concurs între școli „Cântarea României“, prezența era obligatorie. Iar școala noastră participa și cu corul, și cu trupa.

Răzvan, fratele meu, cântase la cor. Este cu patru ani mai mare decât mine și, cel puțin până după perioada facultății, am mers tot timpul pe urmele lui, fiind ciclul ăsta de vârstă care se potrivea cu schema noastră de învățământ. Când el termina clasa a IV-a, eu abia intram în clasa I, la aceeași învățătoare. Când el termina școala gimnazială și intra la liceu, eu tocmai începeam clasa a V-a, la același diriginte pe care îl avusese el. Profesorii erau aceiași și ei. Așa că, după ce el fusese la cor, venise și rândul meu.

Însă, după cum am stabilit mai devreme, eu nu vorbeam cu cei din școală, darămite să cânt!

Cred că era marți, când, după ora de muzică, mama a venit să vorbească cu profesoara ca să-i spună că mie mi-ar plăcea să învăț să cânt la chitară și să o întrebe dacă poate să mă ajute cu asta în afara orelor. Doamna Constantin Corina, profesoara de muzică, m-a testat puțin să vadă dacă am ureche muzicală și mi-a arătat primele acorduri de chitară.

Următoarele luni buricele degetelor mele aveau șanțuri în piele de la corzi și culoarea gri, de la pilitura de metal care era pe corzile de chitară.

Pe atunci nu știam, dar acum sunt mândru de ele. Îmi amintesc fiecare senzație, fiecare nereușită a apăsării degetelor pe corzi, mirosul metalic al corzilor și sunele imperfect, fals de cele mai multe ori, al acordurilor

pentru care n-am mai ieșit multă vreme în spatele blocului la fotbal.

Puteam să cânt câteva acorduri, iar asta observase și profesoara de muzică. Trupa școlii tocmai urma să-și schimbe componența, dar n-avea cine să-i înlocuiască pe cei de la chitară și de la tobe.

Următoarele ore de repetiții cu corul, din care făceam și eu parte, dar fără să cânt mare lucru, erau și ore în care puteam veni să învețe piesele pentru concurs și copii doritori să cânte în trupă.

Pentru chitară, eu eram ochi și urechi să învăț toate piesele, să văd cum se folosește stația Vermona, care făcea să se audă tare chitara aia portocalie.

Pentru tobe, venise un băiat blond, cu ochi albaștri, mai mic de statură, care nu-și lua ochii de la picioarele și mâinile celui care bătea la tobe atunci.

Eu, în partea dreaptă a cabinetului de muzică, iar Nicu, la tobe, drept înaintea, eram noii membri ai trupei școlii, fără să ne cunoaștem între noi. Dar asta nu era nicio problemă, pentru că urmau aproape treizeci de ani de călătorit și cântat împreună.

În spatele blocului în care locuiam era un parc cu două leagăne, un balansoar și un băcător de covoare. Acolo ne strângeam toți copiii din bloc și cei care locuiau la apropiere de două-trei străzi.

După câteva repetiții pentru trupa școlii aveam să aflăm că Nicu locuia la o stradă depărtare de mine. La poarta casei de la numărul 23, unde stătea el, începeam

să merg din ce în ce mai des să-l strig să iasă la joacă. Încă de atunci era un mare iubitor de animale. Nu țin minte să fie vreo perioadă în toți anii ăștia în care să nu fi crescut vreun câine sau mai mulți odată și pisici. Pe atunci, Pinky era cățelușa care mă întâmpina mereu, veselă orice-ar fi. Grija și dragostea lui față de câini m-au făcut să-mi doresc și mai tare să am și eu un câine.

Și mie, și lui Nicu ne plăcea muzica și asta era suficient ca să fim prieteni. Apoi am aflat că suntem născuți în zodia Gemeni și mai târziu am văzut că și la fotbal ne înțelegeam bine, eu îi centram, iar el marca. Amândoi țineam cu Steaua, deși locuiam foarte aproape de stadionul Dinamo.

Se apropia sfârșitul primului trimestru, iar asta însemna că venea „Cântarea României“, faza pe sector. Eram amândoi, deja, noii membri ai trupei școlii noastre, împreună cu un băiat, Iulian, la chitară bas, și Amalia, la clape.

Pentru imaginea și statutul școlii era foarte important ca noi să ne calificăm în faza următoare, cea pe municipiu, așa că orele de repetiție se înmulțeau.

Eram scutiți de la unele materii, iar asta ne bucura cel mai tare.

La repetiții venea și corul, compus mai mult din fete. În timp, fusesem avansat de la a sta amestecat la grămadă cu alți copii într-un cor la a sta în fața tuturor și de a putea privi la cele două-trei fete de care-mi plăcea, dar ele nu au știut asta niciodată.

Mă simțeam mai puternic cu chitara în brațe și cu privirile tuturor pe mine, pe noi.

Îmbrăcați în pantalonii de uniformă de la școală, dar cu niște cămăși roșii și papioane mici cu imprimeu de flori, începeam concursul în sala de sport a școlii, sub privirile unui juriu, care stătea la niște mese lungi în fața noastră, a profesorilor și a câtorva părinți.

Niciunii nu-și dăduseră jos hainele groase sau căciuilile de blană. Era mijloc de decembrie, iar sala de sport, nu era încălzită. Doar noi, adică toți copiii din sală, eram în cămăși. Nu știam de ce tremurăm mai tare, de frig sau de emoții. Am fost cei mai buni din sectorul 1 și pentru noi urma faza pe municipiu.

Cinematograful Floreasca, acolo unde mergeam de multe ori să vedem filmele cu Piedone, cu karate, filme românești sau cu Winnetou, era locul unde urma să concurăm pentru a ne califica pe țară, la „Cântarea României“.

Treaba devenise serioasă. Adică acolo, pe scena de sub ecranul ăla uriaș unde plăteam 5 lei ca să vedem un film, urma să fiu și eu, cu o chitară în brațe.

Cămășile nu mai erau roșii, erau albe de data asta. Pantalonii, aceiași. Fără papioane, doar cu un șnur negru legat întâmplător pe sub gulerul cămășii.

De la înălțimea scenei, cu o sală plină de scaune ocupate cu oameni mari și copii, priveam ca și cum reușisem ceva extraordinar. Eram pe o scenă, cântând, și aveam un public care asculta. Asta rămâne una dintre senzațiile pe care o să mi le amintesc mereu, una de care atunci începusem să depind din ce în ce mai mult.

Municipiul a fost prea mic pentru dorința noastră de a ne califica și mai departe și am ajuns la faza pe țară, care se ținea la Palatul Copiilor. N-am câștigat, dar am fost pe podium.

Așa cum sunt echipele de baschet în colegiile americane, așa eram noi în școală. Niște mici eroi sau vedete. Începusem să primesc bilețele de la fete. Dar nu direct de la ele, ci prin intermediari. Le citeam, însă eu tot nu vorbeam cu nimeni din curtea școlii. Câteodată, timiditatea este confundată cu aroganța. Iar percepția asta a oamenilor despre mine m-a urmărit mai mereu.

Dar toate acestea se întâmplau la școală. Acasă, începusem să pot să cânt la chitară multe dintre piesele Beatles, fratele meu învățase și el să cânte, iar la etajul opt, prietenul nostru Vlad devenea și el fan Beatles. Idolul lui era Paul McCartney, așa că începuse să învețe și el să cânte la chitară, dar cu mâna stângă, așa cum cânta și celebrul basist. Mulți ani mai târziu lumea începea să-l știe de Vlase de la Zob.

În sufrageria noastră sau a lui, noi trei ne strângeam și încercam să cântăm piese Beatles. Pe atunci, nu existau tabulaturi de chitară, tutoriale care să te învețe cum să cânți un cântec, nu existau internet și nici măcar computere accesibile oricui. Ca să înveți să cânți la chitară un cântec însemna să dai *play* unei casete și să derulezi înainte-înapoi mereu, puțin câte puțin, ca să ascuți bucăți mici și să cauți acordurile pe chitară. Iar asta putea dura ore întregi sau chiar și până a doua zi.